

TREJŲ METUKŲ KRIZĖ

Vaikas auga, vystosi. Kiekvienam raidos etapui būdingi didesni ar mažesni šuoliai, krizės. Krizės metu vyksta psichiniai ir fiziniai raidos pokyčiai. Galbūt jis išgyvena krizę?

Kokie 3-ųjų metų krizės požymiai?

UŽSISPYRIMAS. Toks bruožas pasireiškia visuose vaiko poelgiuose: jis nepaiso kitų nuomonės, atkakliai siekis savo norų. Pavyzdžiui: vaikas paprašo apelsinų sulčių, bet namie yra tik obuolių sultys. Mažylis atsisako gerti, nes tai „ne tokios“ sultys! Jis labai nori gerti, bet negeria, nes tos sultys ne apelsinų. Vaikas gali pulti į isteriją (dažniausiai tai daro, kai yra daug „žiūrovų“).

SAVIVALĖ. Vaikas susigalvoja sau tikslų ir siekia jų bet kokia kaina, kartais peržengdamas leistinas ribas. Pavyzdžiui: mažylis užsimanė eiti į kiemą, bet mama dabar neturi laiko. Vaikas atkakliai visokiais būdais siekia priversti mamą išvesti jį į kiemą pasivaikščioti: gražiai prašo, po to zirzia, vėliau grasina, rodo visokiausius kaprizus ir t.t.

PRIŠGYNIAVIMAS. Mažylis atsisako daryti bet ką, ko prašo suaugusieji. Vienu žodžiu, „negirdi“. Dažniausiai tai pastebima šeimose, kuriose tėvų nuomonė auklėjimo klausimais nesutampa: kai mama reikalauja vieno, tėtis – kito, o močiutė viską leidžia...

NUVERTINIMAS. Nuvertinimas pasireiškia tuo, kad vaikas pradeda keiktis, erzinti ir pravardžiuoti, sąmoningai negražiai vadinti tėvus. Jei toks elgesys lieka nepastebėtas arba sukelia pašaipas, juoką, nuostabą, tuomet mažylį tai veikia kaip tokio elgesio pastiprinimas. Vėliau, 7-8 m., tėvai staiga susigriebs, kad vaikas – įžūlus akiplėša, bet kažką ištaisyti jau gali būti vėlu, nes tai tapo įprastu elgesiu.

NEGATYVIZMAS. Tai vaiko reakcija ne konkrečiai į tai, ką pasiūlė suaugusieji, bet į tai, kad pasiūlė būtent suaugusieji. Būdingas siekimas viską daryti atvirkščiai, net jei pačiam ir nesinori. Dažnai tai demonstruojama valgant: namie atsisako valgyti kokį nors maistą, bet to paties jam pasiūlo kažkas svečiuose, noriai valgo.

DESPOTIZMAS. Vaikas verčia tėvus daryti viską, ko tik jis nori. Santykiuose su jaunesniais broliais ar sesėmis despotizmas gali pasireikšti pavydu. Pavyzdžiui: vaikas atiminėja žaislus, stumdomi, skriaudžia.

„Tėvėlių mokyklėlė“
metodininkė

2018 m. balandis

Šaltinis: www.solnet.ee

parengė logopedė

Liudvika Razgevičienė